

FLASKEHALSE I SOHOLDET

Fagligt nyt den 27/9 2017

Michael Groes Christiansen & Nikolaj Kleis Nielsen

26/09-2017

FLASKEHALSE I SOHOLDDET

Hvordan optimeres so anlægget?

Hvad skal specielt overvejes ved nybyggeri/renovering?

Sådan kan der skabes plads i klimastaldene ?

Økonomi for diverse løsninger

HVORDAN LØSES DE ?

VED/ SENIORKONSULENT MICHAEL GROES CHRISTIANSEN

- Stram styring af soholdet
- Sæt søer ud =lav de smågrise anlægget er dimensioneret til !
- Andre holddriftssystemer ($\frac{1}{2}$ ugedrift eller 20,75 uges socyklus)
- Mælkekop anlæg (kuldudjævn til 16 i stedet for 14 ?)
- Byg stort og ret til = Fordobling af soantal hvert 8-10 år ?
- Tilbygning
  - koster lidt mere stiplads
  - hold øje med hele lokalitetens restlevetid ?
- Intelligent dimensionering =
  - Mange sektioner (Både faresektioner og smågrisesektioner)
  - Ekstra plads lige efter investering (plads til 7 års fremgang i kuldstørrelse)
- Fleksible smågrisemarked, slagtesvinestalde med varme = FRATS eller 17-110 kg

DEFINITION-FLASKEHALSE

Dansk

Substantiv

flaskehals *fælles-køn*

1. den øverste smalle del af en flaske
2. et sted på en vej hvor afviklingen af trafik er begrænset
3. en faktor som virker hæmmende på et forløb

Ad 1) Forhindre spild af ressourcer = økonomisk

Ad 2) Flaskehalse giver indsnævring = planlægning

Ad 3) Kan blive for smal = Når flaskehalse bliver et problem

LOVGIVNING = BEK NR. 17 AF 07/01/2016

Om Farestaldsudnyttelse

§ 27. Stk. 2. Drægtige søer og gylte skal indsættes i farestier senest 3 dage før forventet faring.

Om fravænningsalder

§ 35. Pattegrise må ikke vænnes fra soen, før de er mindst 28 dage gamle, medmindre det ellers ville gå ud over moderdyrets eller pattegrisenes velfærd eller sundhed.

Stk. 2. Pattegrise kan dog fravænnenes indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde, der tømmes og renses og desinficeres grundigt inden anbringelsen af en ny gruppe, og som er adskilte fra stalde, hvor der holdes søer, for at minimere overførelsen af sygdomme til pattegrisene.

TEGN PÅ FLASKEHALSE I SOHOLDET

Tegn på flaske halse

- Lav fravænningsvægt
- Lavere fravænningsalder
- Pres på farstierne pga. et stigende behov for amme
- Høj belægning i smågrisestalde
- Ekstra behov for flytninger for at få plads nok

Flaskehalse løses bedst ved !

Stram styring som mindsker variationen

FLASKEHALSE GIVER MINDST TAB VED STRAM STYRING

- Stammere styring af løbeholdets størrelse
- Mere kommunikation mellem afdelinger
- Brunstsynkronisering polte via progesteron
- Polteløbninger per hold, ny betydning

Husk!

Flaskehalse er et naturligt fænomen, som opstår fordi forskellige ressourcer ikke koster lige meget

FÆRRE SØER SAMME ANTAL SMÅGRISE

Fremgang 0,3 levendefødte/kuld/år

I 2017 mindst 15 % ammesøer

I 2024 mindst 30 % ammesøer

Løsning?

Færre søer ?

eller ca. 32 flere farestier ?

=Ca. 1,0 mio. kr. i ekstra investering

Kig I Krystalkuglen 2017-
2024

SITUATIONEN 2024 I ANLÆG MED 1000 SØER I DAG

Antagelse: Der kan ikke kuldudjævnes til mere end 14 grise/kuld (situation i 2017)

- Faringer per uge falder fra 44,3 til 39,4 (11,2%) 2017-2024
- Hvis producenten har 1000 søer i dag ender producenten på ca. 900 årssøer (5 % ned i gns. 2017-2024)
- Der frigøres i gns. ca. 50 drægtighedspladser (kan de bruges til noget ?)
- Færre søer, men samme antal solgte smågrise som i dag !

BEDRE FARESTALDSUDNYTTELSE ?

Ved ½ uges drift, frigøres 22 ekstra farestier til brug til ammesøer i forhold til ugedrift

	Ugedrift med 21 hold	½ uges drift (42 sohold)	Ugedrift med 20 sohold
Faringer per hold	44,3	22,15	44,8
Farestier til faringer + tid inden faring	221,5	199,4	179,2
Rest farestier til ammesøer	33,5	55,7	75,8
% ammesøer (plads til)	13%	22%	30%
Soens diegivningstid	28,9	30,8	27,9
Grises frav. alder	25,5	25,3	25,1
Antal årssøer	993	1005	995

Stigende grad af kontinuert drift i farestalden, fra 0 til 10% til 20 %

TILBYGNINGS INVESTERINGER SOM LØSER PROBLEMET

- Kapacitetstilpasningsinvesteringer (1-2 mio. kr. i investering, ca. 5-10 pct. dyrere per stiplads, foretages oftest hvert 3-5 år, her ca. 7 år)
- Mælkekop anlæg = ca. ¼ mio. i ekstra investering, dyrere drift 12-13 kr./gris, men husk grise vokser også på mælkeerstatningen
- Tid mellem fordoblinger af soantal på en solokalitet (8-10 år i snit ?)
- Ca. 13 % flere fravænnede smågrise per hold i 2024 i forhold til 2017 med uændret antal faringer/hold

FREMTIDSSIKRET OG INTELLIGENT DIMENSIONERING

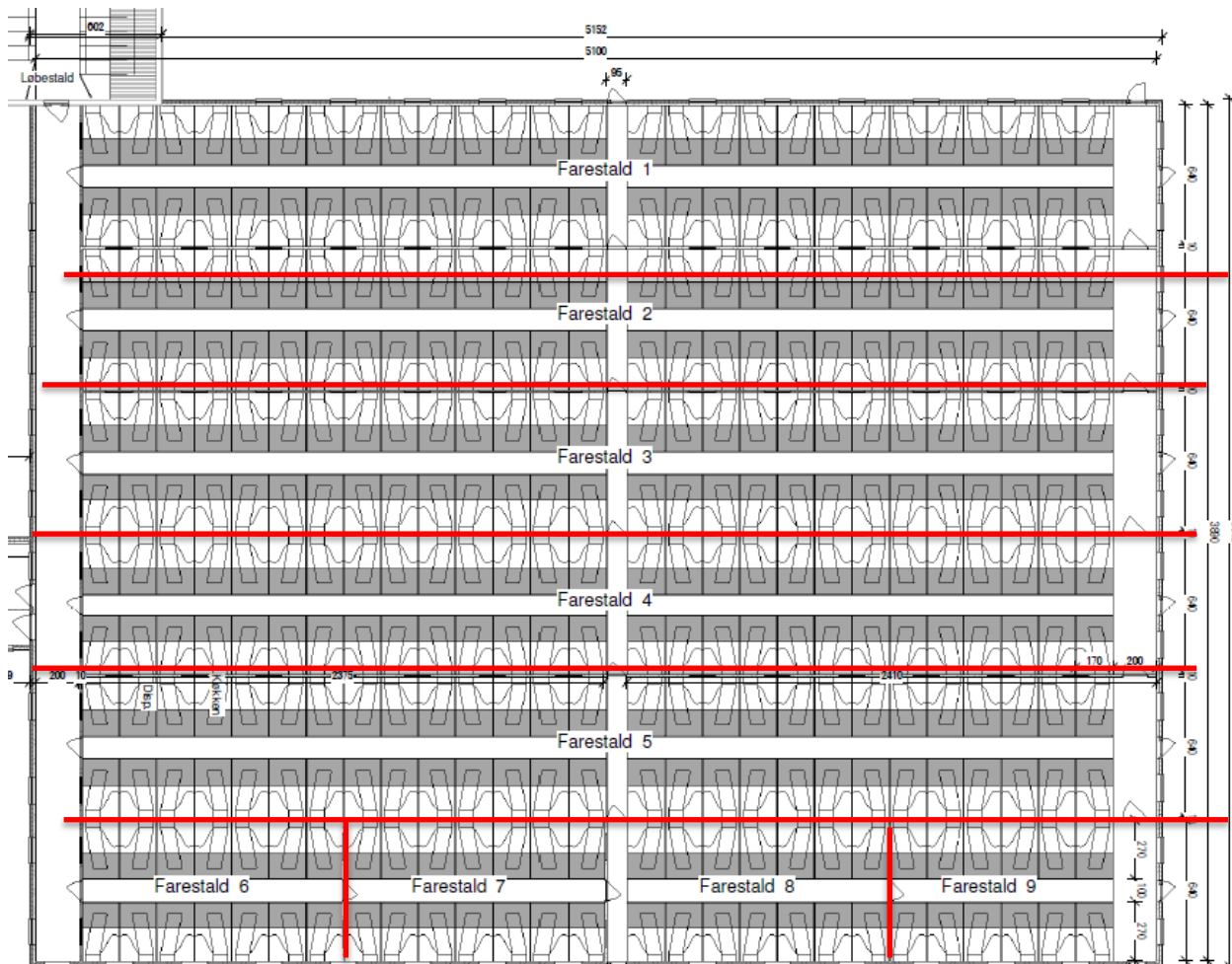
Intelligent dimensionering = mange sektioner, alle behøver ikke være lige store.

Overdimensionerer: 5-10 % ekstra "plads" bruges i løbet af 8 år !

Dimensioner til 12 grise/so ved kuldudjævning (2017)

8 år efter er den 14 grise/so ved kuldudjævning (2024)

Gns. gevinst over ca. 8 år = $\frac{1}{4}$ kg øget fravænningsvægt ca. 1 % mindre pattegrisedødelighed ved færre grise ved soen til at starte med.

MODERNE FARESTALD

5 STORE SEKTIONER

+ 4 SMÅ SEKTIONER

Kilde:

Kenneth Poulsen Tlf.: 21222032
 Skyttemarksvej 19 E-mail: kp@farmwise.dk
 4773 Stensved www.farmwise.dk

Denne tegning bliver FarmWise's og må ikke kopieres eller vises til andre personer uden tilladelse skriftligt udfra FarmWise. I forhold til Lov om optagelse

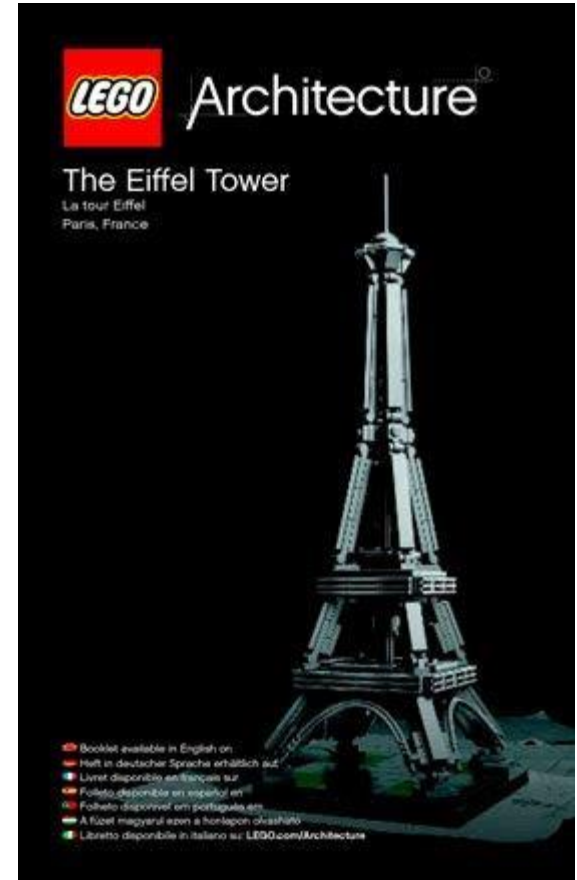

ANTAL FARESEKTIONER

Få sektioner = stram styring/kontinuert drift

Mange sektioner: og der laves en god Drift = mange muligheder

ØKONOMI VED NIKOLAJ

Stram styring sohold = Brunst
synkronisering af polte

Økonomi ved sektioneret farestaldsdrift

Færre søer/samme antal smågrise

Anden omsætningsform af smågrise for
at undgå overbelægning

ØKONOMI BRUNSTSYNKRONISERING

Ca. 75 kr. for 18 dages behandling

Mellem 20-40 kr. i arbejdsløb

Gevinster

Bedre udskiftning søer (værdi ca. 40 kr./hændelse)

Poltelagre kan mindskes uden det går udover muligheder for styring

Muligvis ½ gris mere i levendefødte/kuld

Brunstsynkronisering løber nok lige rundt = Godt nok i forhold til fordele

SEKTIONERET FARESTALDSDRIFT

MEDDELELSE NR. 720, 2005

Der var tendens til, at en simpel form for sektioneret drift i farestalden gav 230 gram højere fravænningsvægt pr. gris ($p = 0,07$) = bedre mælkeudnyttelses hos pattegrisene

= 13 kr./kg * 0,23 kg/gris = 3 kr./pattegris = 3*35 grise/årsso =

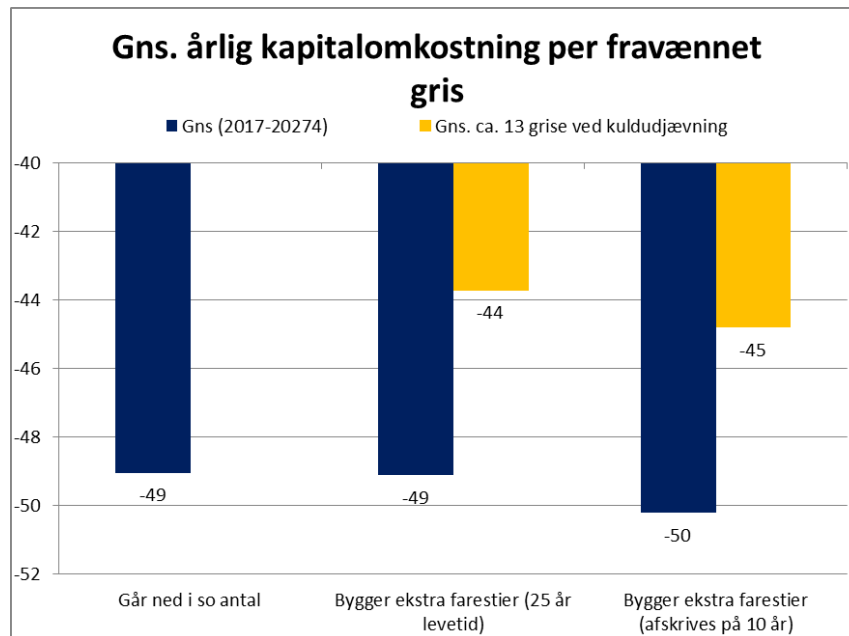
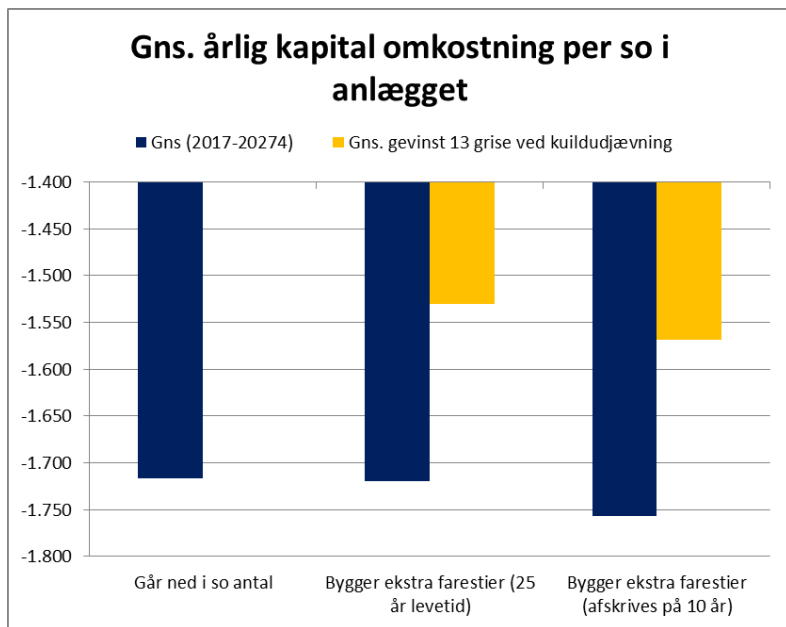
105 kr./årsso

0,2 flere fravænnede grise per kuld ($p = 0,13$) = 0,2 * 2,27 * 160 kr./gris
= 72 kr./årsso

I alt værdi ca. 177 kr./årsso i værdi sektioneret drift

Sektioneret farestaldsdrift = så meget som muligt = Flere faresektioner

FALD I SØER ELLER BYG FARESTIER

Det afgørende er næppe ”påvirkning af omkostninger” men om smågrisemarkedet bliver godt 2017-2024 via ca. 6,5 % flere solgte smågrise i perioden i gns. ved at bygge flere farestier I forhold til ikke at gøre det

HVAD ER SÅ BEDST ?

Kender du den gennemsnitlige salgspris for en 7 kgs gris fra 2017-2024

	Resultat ned i soantal (2017-2024)	Resultat 1000 søer (2017-2024)	Forskel mio. kr
Salgspris per kg gris			
200	-1,29	-1,23	0,06
210	-0,95	-0,88	0,08
220	-0,62	-0,52	0,10
230	-0,29	-0,17	0,12
240	0,04	0,18	0,14
250	0,37	0,53	0,16
260	0,71	0,89	0,18
270	1,04	1,24	0,20
280	1,37	1,59	0,22
290	1,70	1,95	0,24
300	2,03	2,30	0,27

SMÅGRISEMARKEDET

Kun salg ved fravænning 7-9 kg eller 30 kg?

eller hvor stort er markedet for salg af grise mellem 15-20 kg ?

Alle slagtesvinestalde burde være bygget/forberedt til at kunne tage 7 kg's smågrise

Det må øge markedsværdien af et sådant anlæg, og give flere muligheder!

UDTYNDING UNDERVEJS VIA SALG, PLADS TIL 33 % FLERE GRISE

- Areal per indsat 0,2 kvm/stiareal
- Sælg 1/3 inden 20 kg's gennemsnitvægt nås
- De resterende har 0,3 kvm/stiareal lig med salgsvægt på 30 kg

Eksempel

1. 450 fravænnede/hold
2. 150 sælges ved ca. 18 kg og får 15 uger i slagtesvine ring
3. 300 sælges ved 30 kg = 13 uger i slagtesvine ring

Økonomi for soholder ca. 13 kr.
sparet husleje per solgt < 20 kg
gris
Ingen ekstra vask.

Måske en lille ekstra investering i
ekstra ædepladser?

Slagtesvineholder lille tab (5
kr./gris), som måske hentes hjem
via lavere transportudgift

Fordel: Hjemmemarkeds
Smågrise ?

SPØRGSMÅL TIL LØSNINGER ELLER ØKONOMI ?

